

Thomas Bernhard

Çocuk

Türkçesi: Sezer Duru

Deneme

Bisiklete ilk kez sekiz yaşımdayken, Traunstein’da bulunan Taubenmarkt’taki evimizin yakınında bindim. Öğleden sonraydı ve küçük kasabanın sokakları tamamen boştu. Steyr-Waffen marka bisiklet vasımindi; kendisi o sıralarda Alman ordusunda, Polonya’da görev yapıyordu ve yakında Rusya’ya ilerleyeceklerdi. Yeni öğrendiğim bu deneyimin tadına vararak, bir süre sonra Taubenmarkt’tan çıktım ve Schaumburger Sokağı’ndan geçip şehir merkezine gittim; kilisenin çevresinde bir iki tur attıktan sonra da bisikletin hâkimiyetini tamamen ele geçirdiğime inanarak cesurca –ve birkaç saat sonra anlayacağım üzere aptalca– bir kararla otuz altı kilometre ötede, Salzburg’da yaşayan Fanny Yengemi ziyaret etmek üzere yola koyuldum. Fanny Yengemin çiçek bahçeleriyle çevrili bir evi vardı ve onlara bir ev sahibinin gösterebileceği azami ilgiyi gösterir, pazar günleri ise meşhur şnitzellerini pişirirdi. Oraya gitmek, bisiklete ilk kez bindiğim o an için harika bir hedef gibi görünmüştü; yengemin yanına gidecektim ve o da bu büyük başarıyı takdir edecekti, ardından da karnımı doyuracak ve yorgunluğumu dindirecekti. Kendimi bildim bileli, bisikletçileri elit insanlar olarak görürdüm, ben de bu elit kesimin içindeydim artık. Hep imrendiğim bu sanatı kimse öğretme-

mişti bana; ben de vasimin kıymetli Steyr-Waffen bisikletini ondan izin istemeden ama yoğun bir suçluluk duygusuyla almış; nasılıni hiç düşünmeden sadece pedalları çevirip ilerlemiştim. İlk anlarda düşmedim ve kendimi zafer kazanmış bir fatih gibi hissettim. Birkaç tur attıktan sonra hemen inmek de bana yakışmazdı, her şeyde olduğu gibi bunda da başladığım işin sonuna kadar gitmeli ve sınırları zorlamalıyım. Kimseye tek bir laf bile etmeden, Au'dan geçerek açık araziye doğru ilerledim, Salzburg'a doğru yola çıktım. Seleye oturduğumda ayağım pedallara yetişmiyordu, ben de her küçük bisikletçi gibi bisikleti ayakta sürüyordum. Gerçi yeterince hız kazanabiliyordum, yolun yokuş aşağı oluşu bana yardımcı oluyordu ve bu da iyice hoşuma gidiyordu. Keşke ailem de bunu görebilse, diye düşündüm, keşke beni görebilseler ve benimle gurur duyabilseler! Bunun başka yolu yoktu zira. Şaşkınlıklarını, duydukları büyük hayreti gözümde canlandırdım. Gösterdiğim bu başarının kabahatimi –aslında suçumu– mazur gösterebileceğinden bir saniye bile kuşku duymadım. Benden başka kim, daha ilk binişinde bu kadar büyük bir başarı gösterebilir, hatta büyük bir tutkuyla ta Salzburg'a kadar gidebilirdi ki? Büyük engeller ve zorluklara karşın her zaman başardığımı ve zafer kazandığımı anlamak zorundaydılar! Ama her şeyden çok, pedallara kuvvetle basıp Surberg'in alt tarafındaki uçurumlardan nasıl gittiğimi, dünyada herkesten çok sevdiğim büyükbabamın görmesini istiyordum. Sonuçta burada değillerdi ve ben de artık iyice ilerleyen maceramı kimse görmeden yaşamak zorundaydım. En üst noktaya ulaşınca, etrafımız bizi takdir eden izleyicilerle çevrili olsun isteriz; ama o anda benim çevremde kimse yoktu. Kendi kendimi izleyip takdir etmek zorundaydım. Yüzüme çarpan hava şiddetlendikçe ve hedefime, yani Fanny Yengeme yaklaştıkça, kendimle suçum arasındaki mesafe büyüyordu. Düz yolun

kıyısındaiken bir ara gözlerimi kapattım ve zaferimin verdiği heyecanla titredim. İçten içe büyükbabamla aynı yolda yürüdüğümü hissediyordum: Yaşamımın o güne kadarki en büyük keşfiydi bu, hayatımla ilgili yeni bir dönüm noktası ortaya çıkmış, tekerlekler üstünde gitmenin sanatını öğrenmiştim. Bir bisikletçinin dünyayı algılama şekli bu olmalıydı; en tepeden! Ayakları yere basmadan, büyük bir hızla ilerliyordu; o bir bisikletçiydi ve bu da neredeyse, ben dünyanın hâkimiyim demekti. Bu müthiş duygularla, birasıyla ünlü Teisendorf'a ulaştım. Ama hemen ardından, orduya katılarak aramızdan neredeyse tamamen ayrılan vasime ait bisikletten inip onu itmek zorunda kaldım. Bisiklete binmenin kötü yanını şimdi öğrenmiştim. Yol gözümde büyümeye başladı, birbiri ardına kaldırım taşlarını, asfalttaki çatlakları saydım. O zamana kadar sağ ayağımdaki çorabın zincire takılıp yağlandığını ve yırtıldığını bile fark etmemiştim. Ayağımın o görüntüsünden, yırtılıp yağ içinde kalmış ve kanamaya başlamış halinden tiksindim. Beni bekleyen trajedinin ilk perdesi bu muydu? Şimdi önümde Strass vardı. Dayımın karısı olan Fanny Yengeme daha önce birçok kere trenle gitmiştim, o yüzden bu açık araziye aşinaydım. Ama şimdi her yer gözüme farklı görünüyordu. Ciğerlerim beni oraya kadar taşıyabilecek miydi? Tekrar bisiklete atladım ve pedallara asıldım; ünlü bisikletçi duruşunu taklit ederek ama artık heyecan ve hevesle değil, hayal kırıklığı ve hırsla, daha hızlı gitmeye çalıştım. Strass'ı geçip Niederstrass'ı görmeye başladığım sırada zincir koptu ve arka tekerleğin telleri arasına feci şekilde dolandı. Fırlayıp yolun kenarındaki hendeğe uçtum. Sona gelmiştim. Ayağa kalktım ve çevreme baktım. Neyse ki kimse beni görmemişti. Bu kafa üstü uçuş esnasında birilerine görünmek fazlasıyla gülünç olurdu. Bisikleti kaldırdım ve zinciri tekerleğin arasından çıkarmaya uğraştım. Üstüm başım yağ ve kan içinde, hayal kır-

rıklığıyla dolu bir şekilde Salzburg olduğunu düşündüğüm yöne baktım. Önümde daha on iki, on üç kilometrelik bir yol vardı. Elimde Fanny Yengeme ait herhangi bir adres olmadığını ancak o zaman fark ettim, çiçek bahçeli evi arayarak orayı bulamazdım. Bir şekilde Salzburg'a kadar gidip Fanny Yengem nerede yaşıyor, Fanny Yengemin evi nerede, diye sorsam da bir yanıt alamazdım. Orada dikilip araba ve motosikletleriyle yanımdan geçerken beni hiç fark etmeyen insanları kısındım. Arka tekerlek neyse ki hâlâ dönebiliyordu, vasimin bisikletini elimle itebilecektim. Ama kısa sürede karanlık çökmüştü ve belki de bu daha büyük bir felaketti. İçinde bulunduğum heyecan dalgası yüzünden zaman kavramını yitirmiştim. Bunlar yetmezmiş gibi büyük de bir fırtına başladı, daha az önce coşkuyla geçtiğim bu kırsal kesim bir anda cehenneme dönüştü. Yağmur damlaları acımasızca düşüyordu, saniyeler içinde sıırıslıklam oldum, yol ise taşkın bir sele dönüştü. Bir yandan bisikleti götürüyor, bir yandan da durmadan ağlıyordum. Tekerleğin her dönüşünde kırılmış teller janta çarpıyordu. Artık hava tamamen kararmıştı ve hiçbir şey göremiyordum. Her zamanki gibi, diye düşünüyordum, ancak felakete sonuçlanabilecek bir baştan çıkmanın kurbanı olmuşum. Annemin halini düşündüm, karakola koşacak ve ne ilk ne de son defa, *yaramaz ve rezil* çocuğundan dert yanacaktı. Kentin diğer ucundaki büyükbabamın ise hiçbir şeyden haberi olmayacaktı. Ümidimi yine ona bağlamıştım. Tek bir şeyden emindim; pazartesi günü okula gidemeyecektim. İzin almadan, terbiyesiz bir şekilde evden tüymüş, üstelik de vasimin bisikletini mahvetmiştim. Eve götürdüğüm bu bisiklet artık çöpten başka bir şey değildi. Durmaksızın yağın yağmur ve korku yüzünden her yerim titriyordu. Bu halde, pek de bir şey görerek birkaç saat yürüdüm. Her şeyi düzeltmek istiyordum ama bu nasıl olacaktı?